

IV. Tilastotoimisto

Tilastotoimiston toimintakertomus v:ltä 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Toimiston henkilökunta. Sitten kun tilastotoimiston toinen aktuaari filosofianmaisteri M. Jalo oli nimitetty sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston aktuaariksi sai hän pyynnöstä eron virastaan maaliskuun 1 p:stä lukien. Virkaa hoiti maaliskuun ajan viran entinen haltija filosofianmaisteri Jalo huhti—kesäkuun aikana edellä mainitun ohella filosofianmaisteri S. Törnroth sekä heinäkuun alusta vuoden loppuun amanuenssi V. Kuhlefeldt. Viimeksi mainitun sijaisena oli heinäkuun 1 p:n ja 15 p:n välisenä aikana filosofianmaisteri L. Ruotsalainen ja sen jälkeen filosofianmaisteri S. Törnroth. Toisen aktuaarin virka julistettiin sittemmin haettavaksi sen tultua siirretyksi v:n 1939 alusta lukien ylempään palkkaluokkaan yleisen palkkajärjestelyn yhteydessä ja joulukuun 15 p:nä kaupunginhallitus valitsi toimeen 19 hakijasta sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston ylimääräisen virkailijan filosofianmaisteri A. Kytömaan.

Sairaslomaa nauttivat seuraavat henkilöt: assistentti I. Juselius elokuun 15 p:n ja 28 p:n välisen ajan, sijaisenaan filosofianmaisteri L. Ruotsalainen, assistentti E. Särkisilta maaliskuun 28 p:stä huhtikuun 9 p:ään sijaisenaan filosofianmaisteri L. Ruotsalainen, jonka tointa hoiti herra J. Strandberg, edelleen elokuun 1 p:n ja 20 p:n välisenä aikana sijaisenaan laskuapulainen M. Mielonen, jonka virkaa hoiti herra J. Strandberg ja lokakuun 1 p:stä marraskuun 5 p:ään sijaisenaan laskuapulainen M. Mielonen, jonka virkaa hoiti laskuapulainen A.-M. Erwe oman virkansa ohella, sekä laskuapulainen A. Grönroos marraskuun 10 p:stä joulukuun 9 p:ään sijaisenaan herra J. Strandberg. Vahtimestari A. Gröndahlin ollessa asevelvollisuuttaan suorittamassa vuoden alusta marraskuun 7 p:ään toimi hänen sijaisenaan W. Böhling.

Ylimääräisinä apulaisina toimivat kaupunginhallituksen määrääminä koko vuoden filosofianmaisteri L. Ruotsalainen, joka eri aikoina hoiti vakinaisten virkojen sijaisuuksia, sekä kunnalliskertomusten yleishakemiston laatimistöissä filosofianmaisteri I. Jauhiainen ja neiti H. Suolahti. Ylimääräisinä apulaisina toimivat lisäksi neiti H. Hynynen vuoden alusta kesäkuun 30 p:ään sekä herra J. Strandberg koko vuoden hoitaen samalla kirjastoa sekä vakinaisten virkojen sijaisuuksia. Ylimääräinen apulainen Jauhiainen sai sairauslomaa elokuun 7 p:n ja 28 p:n väliseksi ajaksi ja palkatonta lomaa yksityisasioiden varten tammikuun 18 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi sekä neiti Suolahti samoin palkatonta lomaa 2 viikon ajaksi elokuun 4 p:stä lukien. Ylimääräisenä vahtimestarina toimi marraskuun 7 p:stä vuoden loppuun W. Böhling.

V:n 1939 talousarvioon tultua merkityksi määräraha uuden ylimääräisen virkailijan palkkaamista varten tilastotoimistoon, kaupunginhallitus määräsi toimeen filosofianmaisteri S. Törnrothin.

Rahatoimikamarin aikanaan tekemän päätöksen nojalla kamarin ent. sihteeri filosofianmaisteri H. Dalström oli toimiston palveluksessa koko vuoden vanhojen kunnalliskertomusten toimittajana ja v:n 1879—1930 kertomusten yleishakemiston laatimistöiden ohjaajana. Arkiston luettelomis- ja järjestämistöissä toimi edelleen valtionarkiston amanuenssi B. Federley työskennellen tarpeen vaatiessa klo 9—10. Tilastotoimiston ent. amanuenssi, kiinteistötoimiston notaari E. Ruutu hoiti edelleen tunti-palkoin kunnallisen asetuskokoelman toimittamista.

Palkkaukset. Koska kaupunginvaltuusto oli asettanut palkkakomitean tarkistamaan kaupungin viranhaltijain palkkaluokittelua, lähetti tilastotoimisto tammikuun 29 p:nä kaupunginhallitukselle kirjelmän, jossa esitettiin toimiston henkilökunnan palkkaluokittelussa esiintyvät epäkohdat. Toimiston puolelta ehdotettiin, että johtajanvirka siirrettäisiin 15 palkkaluokasta 16 palkkaluokkaan, toisen aktuaarin virka 11 palkkaluokasta 14 palkkaluokkaan ensimmäisen aktuaarin viran nimisenä ja amanuenssinvirka 8 palkkaluokasta 12 palkkaluokkaan aktuaarinviran nimisenä. Palkkavaliokunnan sittemmin laatimasta alustavasta, kaupungin viranhaltijain palkkojen uudestaanjärjestelyä koskevasta ehdotuksesta tilastotoimisto heinäkuun 15 p:nä antamassaan lausunnossa yleensä puolsi valiokunnan ehdottamaa palkkaluokittelua, kuitenkin siten, että alempien palkkaluokkien ero olisi määrättävä 50 mk:ksi, ja että palkkaluokkien numerointi olisi aloitettava alimmasta luokasta.

Viranhaltijain nimityksiä palkkavaliokunta oli ehdottanut muutettaviksi siten, että toimistonjohtaja nimitettäisiin johtajaksi, laskuapulaisia toimistoapulaisiksi ja alemmpipalkkaista vahtimestaria vahtimestarinapulaisiksi. Lopullisesti kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat palkkavaliokunnan ehdotukset: nimitys toimistonjohtaja muutettiin toimistopäälliköksi, toinen aktuaari aktuaariksi, assistentti vanhemmaksi toimistoapulaisiksi, laskuapulainen nuoremaksi toimistoapulaisiksi sekä vahtimestarinapulainen apulaisvahtimestariksi.

Valiokunnan alustava ehdotus virkojen luokitteluksi, tilastotoimiston lausunnossaan esittämä ehdotus sekä valiokunnan lopullinen ehdotus, jonka valtuusto sellaisenaan hyväksyi, näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Palkkavaliokunnan alustava ehdotus	Tilastotoimiston ehdotus	Palkkavaliokunnan lopullinen ehdotus
Toimistopäällikkö (ent. toimistonjohtaja)	17	15	16
Aktuaari.....	23	—	23
Aktuaari (ent. toinen aktuaari)	23	—	23
Amanuenssi	27	25	26
Vanh. toimistoapulainen al.pl. (ent. assistentti)	35	—	35
Nuor. toimistoapulainen y. pl. (ent. laskuapulainen)	39	—	39
Nuor. toimistoapulainen al.pl. (ent. laskuapulainen)	41	—	41
Vahtimestari	41	39	41
Apulaisvahtimestari (ent. vahtimestari)	43	—	43

Elokuun 1 p:nä antamassaan lausunnossa tilastotoimisto esitti erinäisiä yleishuomautuksia kunnallishallinnon virkojen nimityksissä esiintyvistä epäjohtonmukaisuuksista.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi palkkajärjestelyn lokakuun 26 p:nä.

Palkkavaliokunta oli myös kehoittanut kaupungin viranomaisia tekemään tarpeellisiksi katsomiaan esityksiä tilapäisen työvoiman määrärahoista palkattujen viranhaltijoiden hoitamien virkojen vakinaistamiseksi. Tilastotoimisto puolestaan ei katsonut olevan tähän aihetta. Tilapäisten toimistoapulaisten palkat korotettiin sittemmin tammikuun 1 p:stä 1939 lähtien samansuuruisiksi kuin 41 palkkaluokkaan kuuluvien nuorempien toimistoapulaisten pohjapalkka ja siivoojille vahvistettiin v:ksi 1939 suunnilleen sama palkka kuin v. 1938 (palkanlisä mukaanluettuna).

Johtosäännön muutos. Eräiden virkojen muuttuneiden nimitysten johdosta lähetettiin marraskuun 3 p:nä kaupunginhallitukselle ehdotus johtosääntöön tehtävistä muutoksista.

Toimiston huoneisto. Koska tilastotoimistolle luovutettu huoneisto oli osoittautunut liian ahtaaksi eikä kaupungintalosta voitu luovuttaa lisähuoneita toimiston käytettäväksi ja koska sitä paitsi tilastotoimiston rahoitustalossa sijaitseva sivuhuoneisto oli lähiaikoina luovutettava rahoitustalolle, päätti kaupunginhallitus, että tilastotoimistolle oli hankittava uusi yhtenäinen huoneisto. Tämän johdosta laadittiin toimistossa laskelma sen käytettäväksi asetettavasta huoneistotilasta, joka lähetettiin kiinteistötoimiston talo-osastolle. Asiaa ei kuitenkaan ratkaistu kertomusvuoden aikana.

Julkaisutoiminta. Vuoden varrella ilmestyi tilastotoimiston julkaisemina seuraavat 9 teosta:

Maalisk.	26 p:nä	Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri.	14.	1938.	XII+243 siv.
»	26 »	Kommunalkalender för Helsingfors stad.	14.	1938.	XII+242 siv.
Toukok.	13 »	Helsingin kaupungin tilasto II—III. Ulkomaan kauppa ja merenkulku. Uusi sarja.	7.	1935—36.	IV+25+153 siv.
Heinäk.	27 »	Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. Äldre serien. Stadsfullmäktige.	2.	1879—83.	IV+376 siv.
Elok.	30 »	Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta.	49.	1936.	IV+296+223 siv.
Syysk.	27 «	Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma.	15.	1937.	XVIII+236+29 siv.
»	27 «	Kommunal författningssamling för Helsingfors stad.	15.	1937.	XVIII+237+29 siv.
Lokak.	3 »	Helsingin kaupungin tilasto I. Terveysten- ja sairaanhoido.	18—20.	1933—35.	Jälkimmäinen osa. IV+52+118 siv.
Jouluk.	31 »	Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. Statistisk årsbok för Helsingfors stad.	31.	1938.	XV+384 siv.

Kunnalliskalenteri ilmestyi tällä kertaa kaupunginhallituksen lokakuun 19 p:nä 1933 tekemän päätöksen mukaan supistettuna ja saatiin painosta

jo maaliskuun lopussa eli n. 3 kuukautta aikaisemmin kuin edellisenä vuonna. Sitä vastoin v:n 1935—36 kauppatilasto ja v:n 1933—35 terveydenhoitotilasto myöhästivät. Kunnalliseen asetuskokoelmaan liitettiin hakemisto, joka käsitti koko sen 15-vuotiskauden, joka oli kulunut tilastotoimiston ensimmäisen vuosikerran julkaisemisesta.

Eripainoksia otettiin seuraavista asetuskokoelmassa julkaistuista asetuksista: paikanvuokrataksa satama-alueella, 125 kpl, suomenkielisten kansakoulujen luokkakirjastojen säännöt, 1,000 kpl, huoltolautakunnan työjärjestys, 200 kpl, asetus eläintautilain soveltamisesta 5,000 kpl, lisäys liikennejärjestykseen, 1,250 kpl, poliisijärjestyksen muutokset, 200 kpl, aluelääkärien johtosääntö, 100 kpl, kaupungin jako äänestysalueisiin, 200 kpl, moottoriajoneuvojen korkein sallittu nopeus, 700 kpl, kaupungingeodeetin suorittamien töiden taksat, 100 kpl + 400 kpl, kunnalliskodin järjestyssääntö, 150 kpl, työntekijäin alimmat tuntipalkat, 400 kpl, sekä kaupungin eräiden virastojen asiakirjain lunastustaksa, 200 kpl. Lisäksi otettiin rakennusjärjestyksestä, 450+150 kpl ja poliisijärjestyksestä, 100 kpl, uudet painokset.

Opetuslaitosten vuosikertomusten ja tilaston julkaiseminen. Kansakoulujen johtokuntien ehdotuksen johdosta, että kansakoulujen toimintakertomukset vastedes painettaisiin vuosittain kunnalliskertomuksessa, tilastotoimisto antamassaan lausunnossa ehdotti, että suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen kertomukset tilastotoimiston toimesta yhdistettäisiin yhtenäiseksi kaupungin kansakoululaitosta selostavaksi julkaisuksi, joka painettaisiin edelleenkin Helsingin kaupungin tilasto nimisen julkaisusarjan VI osassa, ja ilmestyisi vastedes joka vuosi sekä suomen- että ruotsinkielisenä, jolloin eri oppilaitokset saisivat ottaa eripainoksia omista kertomuksistaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ehdotuksen huhtikuun 27 p:nä siten, että lukuvuosilta 1936/37 ja 1937/38 oli painettava kaksivuotisselostus, mutta siitä lähtien oli opetuslaitosten kertomukset julkaistava joka vuosi.

Fraktuurien käyttö tilastollisen vuosikirjan suomenkielisessä tekstissä lopetettiin kaupunginhallituksen maaliskuun 10 p:nä tekemän päätöksen mukaan.

Tietojen ja selvitysten antaminen viranomaisille ja yksityisille. Kuten aikaisempinakin vuosina tilastotoimisto sai kuukausittain sosiaaliministeriön sosiaaliselta tutkimustoimistolta tietoja elintarpeiden hinnoista ja vuosineljänneksittäin elinkustannusindeksistä, joista lähetettiin jäljennökset niitä haluaville kunnallisille elimille. Tietoja laivaliikenteestä lähetettiin kuukausittain satamahallintotoimistolle. Edelleen sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle lähetettiin tietoja rakennustoiminnasta ja köyhäinhuoltoavustusta saaneista henkilöistä v. 1937, Uudenmaan läänin lääninhallitukselle erinäiset sen vuosikertomusta varten tarvittavat taulukot. Vakuutus oy. Pohjolalle tietoja kaupungin tapaturman varalta vakuutettujen työntekijäin lukumäärästä ja heidän työpalkoistaan sekä tilastolliselle päätoimistolle kaupungin raha-asioita valaisevia tilastotietoja. Kööpenhaminan kaupungin tilastokonttorille lähetettiin Helsinkiä koskevat tiedot Pohjoismaiden pääkaupunkien yhteistä tilastoa varten, jotka painettiin ensin Kööpenhaminan tilastollisessa vuosikirjassa ja otettiin sen jälkeen muiden kaupunkien (Tukholman, Oslon, Göteborgin ja Helsingin) vastaaviin julkaisuihin.

Pienempiä tietoja, ilmoituksia ja selvityksiä annettiin sitä paitsi useille viranomaisille ja yksityisille sekä kotimaassa että ulkomailla. Rakennus-

toimistolle laskettiin eri puhdistusasemien alueiden väkiluku, kaupunginkamreerille annettiin selostus kaupunkien finanssitilaston kaavakkeisiin tehtävistä muutoksista, kaupunginkanslialle lähetettiin selostus elinkustannusten indeksilukujen muutoksista viimeisen palkkajärjestelyn jälkeisenä aikana, kansainvälisen tilastoseuran toimistoon lähetettiin lausunto, jossa esitettiin miten eri maissa ja eri paikkakunnilla sattuneiden tapaturmien lukuisuutta osoittava verrannollinen tilasto olisi aikaansaattava, kaupunginhallitukselle laadittiin erään juopumuspidätyksiä käsittävän tutkimuksen pätevyyttä koskeva arvostelu ja satamalaitoksen johtajalle lähetettiin täydellinen kokoelma satamalaitosta koskevia asetuksia ja päätöksiä.

Kuten edellisinäkin vuosina toimitettiin kertomusvuonnaakin poliisin avulla tiedustelu vuoden vaihteessa vuokraamattomista huoneistoista. Tiedustelun tulokset sekä laskelmat asuntoreservin suuruudesta lähetettiin kaupunginhallitukselle ja julkaistiin päivälehdissä. Tiedustelun tuloksia verrattaessa hieman myöhemmin toimitetun täydellisen asuntotiedustelun avulla saatuihin tietoihin, todettiin, että tilastotoimiston käyttämä menetelytapa oli varsin luotettava.

Tavanmukainen vuokratiedustelu suoritettiin syyskuussa entiseen tapaan ja kerätty aineisto lähetettiin sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle, joka laski tulokset ja lähetti laatimansa yksityiskohtaiset taulukot tilastotoimistolle.

Vuoden varrella pidennettiin tilastollisen päätoimiston kanssa tehty sopimus verotilaston laadintaa koskevasta yhteistyöstä siten, että v. 1939 laadittaisiin valtion tulo- ja omaisuusverotusta v:lta 1937 ja v. 1940 kunnallisverotusta v:lta 1939 (s.o. v. 1939 v:n 1938 tulojen perusteella kannettua kunnallisveroa) koskeva tilasto. Sopimuksen mukaan tilastotoimiston oli lävistettävä kaikki näitä tilastoja varten tarvittavat kortit käyttämällä asianomaisia veroluettelota ja tilastollisen päätoimiston hankittava tarvittavat kortit, annettava tilastotoimiston käytettäväksi toinen työssä tarvittava lävistyskone, käsiteltävä lävistetyt kortit sekä laadittava tilastotaulukot. Kaikki lävistetyt kortit tarkastettaisiin tilastollisessa päätoimistossa ja tilastotoimisto suorittaisi tarkastajille korvauksen.

Vuoden kuluessa annettiin tilastotoimiston arkistossa säilytettyjen henkikirjojen jäljennöksiä perusteella 581 todistusta, edellisenä vuonna todistuksia annettiin 252. Kyselyjen lisääntyminen aiheutui siitä, että tarvittiin tietoja huoltolautakunnan korttirekisteriä varten. Sekä huoltoviraston asiamiestoimiston että henkikirjoittajan konttorin virkailijat kävivät sitä paitsi toimistossa henkikirjoja tutkimassa.

Asuntotutkimus. Kaupungin ja sosiaalisen tutkimustoimiston välisen sopimuksen perusteella tilastotoimisto kertomusvuoden alussa toimeenpani sosiaalisen asuntotutkimuksen kaupungin alueella. N. 20 laskijan avulla suoritettiin tammikuussa laskenta kaikkien asuinkiinteistöjen erisuuruisten asuntojen luvusta, joksi saatiin 71,129. Näiden tietojen avulla laadittiin täydellinen luettelo kaupungissa olevista, enintään 3 huonetta käsittävistä pienasunnoista, joita oli kaikkiaan 59,179. Yksityiskohtaisesti tutkittiin sitten 1/7 niistä kiinteistöistä, joissa oli pienasuntoja, ja huomioitiin, että ennen v. 1920 ja sen jälkeen valmistuneet asuinhuoneistot sekä keskuslämmityshuoneistot ja uunilämmityshuoneistot tulivat oikeassa suhteessa edustetuiksi. Kaikkiaan tutkittiin 8,588 pienasuntoa ja hankittiin tietoja näiden pinta-alasta ja tilavuudesta, huoneiden käytöstä, mahdollisista mukavuuksista, huoneissa asuvien henkilöiden lukumäärästä ja näiden suhteesta huo-

neistonhaltijaan. Kerätty aineisto lähetettiin sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle. Lähetetyistä kaavakkeista palautettiin sittemmin tilastotoimistoon 6,589 niihin asianomaisten huoneistonhaltijain tulojen merkitsemistä varten. Tämän työn suorittivat ylityönä verotusvalmisteluviraston apulaiset, josta tilastotoimisto suoritti heille korvauksen.

Valtio suoritti 1: 50 mk kustakin täytetystä kaavakkeesta eli yhteensä 12,882 mk sekä osuutena tutkimuksen yleiskustannuksista 10,000 mk, johon sisältyi myös korvaus verotusta koskevien tietojen hankkimisesta. Kustannusarviota laadittaessa edellytettiin verotusta koskevien tietojen tarkoittavan verotettujen nettotuloja. Sosiaalisen tutkimustoimiston pyytäessä kuitenkin sittemmin tietoja asianomaisten bruttotuloista sekä myöskin muiden perheenjäsenten tuloista, suoritettiin tarvittava lisätyö, jolloin sosiaalinen tutkimustoimisto maksoi kaupungille 25 p kaavakkeelta eli yhteensä 1,647: 25 mk. Valtio suoritti näin ollen kaikkiaan 24,529: 25 mk. Tilastotoimiston tiedustelun aiheuttamia kustannuksia ei sitä vastoin voida ilmoittaa, koska työhön käytettiin myös toimiston vakinaista henkilökuntaa.

Huoltotoimintaa koskeva tilasto. Kertomusvuonna tilastotoimistossa ensimmäisen kerran laadittiin köyhäinhuoltotilasto Hollerith-korttien avulla v:n 1936 kertomuksessa selostetun suunnitelman mukaan. Toimisto painatti uudet avunsaajain henkilökortit, joissa oli tilaa avunsaajan henkilötietoja sekä hänelle kymmenen vuoden aikana annettavaa avustusta koskevia merkintöjä varten. Kortit täytettiin huoltoviraston rekisterikansliassa v:een 1937 kohdistuvilla tiedoilla, tarkastettiin tilastotoimistossa ja sen jälkeen niissä olevat tiedot lävistettiin Hollerith-kortteihin. Korttien valmistuttua laati Hollerith-järjestelmän tšekäläinen asiamies tilastotaulukot. Henkilökortit palautettiin sitten huoltovirastoon seuraavan vuoden tietojen merkintää varten. Uuden järjestelmän käytäntöönottamisesta ensimmäisenä vuonna aiheutuneista erinäisistä hankaluuksista huolimatta, olivat työstä saadut kokemukset myönteisiä.

Alkoholisteista ja irtolaisista, jotka v. 1937 ensimmäisen kerran olivat huoltoviranomaisten erikoisen silmälläpidon alaisina, täytettiin vastaavat henkilökortit, joiden avulla niistä laadittiin yksityiskohtainen tilasto. Samoin laadittiin lastensuojeluviraston holhokeista yhtenäinen tilasto, joka käsitti turvattomat lapset sekä myöskin muut lastensuojeluviranomaisten huostaan otetut lapset. Laaditut tilastotaulukot lähetettiin huolto- ja lastensuojeluvirastoille. Tärkeimmät niistä julkaistiin tilastollisessa vuosikirjassa ja kunnalliskertomukseen sisältyvissä lautakuntien vuosikertomuksissa.

Tuberkuloosihuoltotoimiston tilasto. Tuberkuloosihuoltotoimistossa v. 1937 käyneitä henkilöitä koskeva tilasto laadittiin kuten edellisenäkin vuonna Hollerith-järjestelmän avulla tilastotoimiston toimesta mutta huoltotoimiston kustannuksella. Tulos ei ollut kuitenkaan täysin tyydyttävä, koska huoltotoimiston henkilökortteihin tehdyt merkinnöt olivat puutteellisia. V. 1939 huoltotoimisto itse huolehtii tilaston laatimisesta kehittämällä edelleen käytäntöön otettua uutta järjestelmää.

Vanhad kunnalliskertomukset ja kunnalliskertomusten yleishakemisto. Kertomusvuoden kuluessa ilmestyivät selostukset kaupunginvaltuuston toiminnasta v. 1879—83 ja v:n 1884—86 selostukset lähetettiin painoon, joten puuttuvat kertomukset ilmestyvät v:n 1939 alkupuoliskolla. Suomen-

nostyöt aloitettiin myöskin ja v:n 1939 alussa lähetettiin ensimmäiset vuosikerrat painoon.

Yleishakemiston laatiminen jatkui. Henkilörekisteri saatiin valmiiksi lukuunottamatta painattamattomien v:n 1879—87 vastaavia osia. Sen jälkeen ryhdyttiin laatimaan täydellistä tonttien ja muiden kiinteistöjen hakemistoa. Päähakemiston työt jatkuivat samoin edelleen.

Toimenpiteet kunnallistilaston kehittämiseksi ja parantamiseksi. Toukokuun 15 p:nä tilastotoimisto kaupunginhallitukselle lähettämässään kirjelmässä huomautti, että valtioneuvoston tekemän päätöksen mukaan Lauttasaari oli v:n 1939 alusta siirrettävä Huopalahden seurakunnasta Helsingin pohjoisiin seurakuntiin. Tämän toimenpiteen aiheuttamana kaupungin väestötilasto, joka laaditaan kirkonkirjojen perusteella, vastedes käsittäisi myös Lauttasaaren asukkaat, vaikka nämä eivät kunnallisesti kuulu Helsingin kaupunkiin. Samoin mainittu siirto aiheuttaisi haittaa niille kunnallisille toimielimille, joille papisto lähettää erinäisiä luetteloja. Koska joka tapauksessa oli todennäköistä, että suunnitellun esikaupunkiliitoksen kuntien ja seurakuntien rajat huomattavasti poikkeaisivat toisistaan, kehoitti toimisto kaupunginhallitusta ryhtymään asian vaatimiin toimenpiteisiin joko kääntymällä valtioneuvoston puoleen tai liittämällä huomautuksen kyseisestä epäkohdasta kaupungin esikaupunkiliitosta koskevan mietinnön johdosta annettavaan lausuntoon. Asia ei ole toistaiseksi aiheuttanut minkäänlaisia toimenpiteitä.

Ensimmäiselle kaupunginlääkärille tehtiin esitys sukupuolitautilien ilmoituskavakkeisiin tehtävistä muutoksista.

Kaupunginhallituksen päätettyä vuoden alussa, että kaupunginvaltuuston päätökset tiedoitetaan kunnallisille elimille ainoastaan lähettämällä niille päätöslisät, sovittiin tilastotoimiston kanssa suullisesti siitä, että tilastotoimisto pyydettyänsä saa kaupunginkansliasta kaupunginvaltuuston vahvistamien kunnallisessa asetuskokoelmassa julkaistavien ohje-, johto- y.m. sääntöjen viralliset jäljennökset.

Kunnallisen keskustoimiston johtajan ja kiinteistölautakunnan puheenjohtajan Y. Harvian kirjeellisesti esitettyä erinäisiä huomautuksia toimiston laatimaa ja tilastollisessa vuosikirjassa julkaisemaa tontinmyyntitilastoa vastaan sekä kehoitettua samalla toimistoa ottamaan vuosikirjaan tilastotietoja kaupungin vuokralle antamista tonteista, liitettiin vuosikirjaan mainitut tiedot.

Arkiston järjestelytyöt jatkuivat ja sinne siirrettiin vuoden kuluessa osa työnvälitystoimiston arkistosta. Sairaalahallituksen kertomusvuoden loppupuolella tekemää ehdotusta, että eräät Marian sairaalan tilikirjoihin liittyvät asiakirjat siirettäisiin tilastotoimiston arkistoon, ei voitu ottaa huomioon toimiston arkistossa vallitsevan tilanpuutteen takia.

Kutsu Saksan kunnallisten tilastomiesten vuosikokoukseen. Saksan kunnallisten tilastomiesten (Arbeitsgemeinschaft für gemeindliche Statistik) vuosikokoukseen, joka pidettiin Würzburgin kaupungissa syyskuun lopussa, saapui kutsu, kuten edellisenäkin vuonna, myöskin toimiston johtajalle.

Menot ja tulot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin toimiston määrärahoja käytettiin:

Menoerät	Määräraha taloustar- vion mu- kaan	Siirto- ja lisämäärä- rahat	Yhteensä käytettä- vissä olevia varoja	Menot	Määrärahan säästö (+) tai ylitys (—)				
Markkaa ja penniä									
Sääntöpalkkaiset virat	690,440	1) 32,071	75	722,511	75	722,511	75	—	—
Tilapäistä työvoimaa ..	217,200	2) 3,756	—	220,956	—	220,880	50	+	75: 50
Vuokra	86,832	—	—	86,832	—	86,832	—	—	—
Valaistus.....	7,500	—	—	7,500	—	6,176	15	+	1,323 85
Siivoaminen	3,250	—	—	3,250	—	2,950	85	+	299 15
Painatus ja sidonta	368,000	3) 65,071	85	433,071	85	382,379	50	4) +	50,692 35
Tarverahat	26,750	—	—	26,750	—	26,669	05	+	80 95
Väestönsuojelutarpei- den hankinta	1,430	—	—	1,430	—	—	—	+	1,430
Yhteensä	1,401,402	100,899	60	1,502,301	60	1,448,399	80	+	53,901 80

Talousarviossa myönnetty määräraha oli 1,401,402 mk, johon siirrettiin lisäksi edellisen vuoden painatusmäärärahasta 40,071: 85 mk, joten käytettävissä olevia varoja oli kaikkiaan 1,441,473: 85 mk. Tämän lisäksi myönnettiin asianomaisilta tileiltä kaupungin valtuuston päättämien tilapäisten palkanlisien maksamiseen 30,367: 75 mk, sairauslomasijaisten palkkaamiseen 5,460 mk sekä opetuslaitosten vuosikertomusten julkaisemisen uudelleenjärjestämistä varten 25,000 mk. Menot olivat yhteensä 1,448,399: 80 mk, minkä lisäksi 50,692: 35 mk siirtyi v:n 1939 painatustilille.

Yleisestä kalustomäärärahasta kaupunginhallitus myönsi 525 mk kirjahyllyn hankkimiseksi kirjastoon, 490 mk hyllyn hankkimiseksi tilastokortteja varten, 6,320 mk Monroe-laskukoneen hankkimiseksi ja 340 mk kirjoituspöydän ostamiseksi sekä 160 mk:n lisäyksen edellisenä vuonna kirjahyllyn ostoon myönnettyyn määrärahaan. Koneiden korjaukseen myönnettiin 402 mk.

Toimiston tulot myydyistä julkaisuista olivat 4,679: 05 mk.

Talousarvio v:ksi 1939 päättyi 1,474,352 mk:aan ollen 72,950 mk edellisen vuoden loppusummaa suurempi. Menojen lisäys johtui yksinomaan sääntöpalkkaisten viranhaltijain palkkojen korotuksesta, joka teki 100,080 mk. Painatusmääräraha sitä vastoin aleni 30,000 mk. Toimiston laatima talousarvioehdotus hyväksyttiin muutoksitta.

Lähetysten lukumäärä oli 2,923, joista lähetettyjä kirjeitä 810 ja jaettuja julkaisuja 2,113.

Kirjasto lisääntyi 731 numerolla.

1) Siitä 26,611: 75 mk tililtä Kaupunginhallituksen käyttövarat sääntöpalkkaisten virkojen palkanlisiin ja 5,460 mk tililtä Sairauslomasijaiset. — 2) Kaupunginhallituksen joulukuun 29 p:nä myöntämä määräraha tililtä Kaupunginhallituksen käyttövarat tilapäisen työvoiman palkanlisiin. — 3) Tästä 40,071: 85 mk siirretty v:sta 1937 sekä 25,000 mk kaupunginvaltuuston huhtikuun 27 p:nä myöntämä lisämääräraha opetustilaston julkaisemisen uudelleenjärjestämistä varten. — 4) Siirretty v:een 1939.